

NKUBAP.00.13.AR.12.03

**TRAKYA BÖLGESİNDE
FESTİVAL, FUAR VE PANAYIR
ORGANİZASYONLARININ BÖLGENİN
SOSYO-EKONOMİK YAPISINA ETKİLERİ**

Yürütücü: Doç.Dr. E. Recep ERBAY

**Araştırmacı: Yrd.Doç.Dr. Celal DEMİRKOL
Öğr.Gör. Saniye YILDIRIM ÖZMUTLU**

2016

Önsöz

Trakya Bölgesi'nde bazılarının tarihi Osmanlı'ya kadar uzanan birçok panayır ve festivaller bulunmaktadır. Bununla beraber bölgede birçok il ve ilçede dayanakları çeşitli tarımsal ürünlere veya tarıma dayanan fuar ve festivaller de bulunmaktadır. Bu organizasyonlar uzun yıllardır bölge halkının sosyal ve ekonomik yaşamına etki etmiş ekonomik yönden katkılar sağlamışlardır. Bununla beraber bu etkinlikler bölge halkı tarafından her yıl gelmesi beklenen kültürel ve sosyal birer faaliyet olarak da görülmesiyle bölgenin yaşayış kültürünün bir parçası olmuşlardır. Öte yandan bu tür organizasyonlar bölgenin gelişimi ve kalkınmasına paralel olarak da farklılıklar yaşamalarıyla beraber aynı zamanda bölgenin gelişim ve kalkınma potansiyeli de önemli katkılar sağlamışlardır.

Ancak son zamanlarda yaşanan hızlı sanayileşme ve kentlere göç kavramı ile değişen alışkanlıklar daha çok ilçelere veya köylere dönük bu faaliyetleri ve beraberindeki yılların oluşturduğu kültürü tehdit etmeye başlamıştır. Bununla beraber alışveriş alışkanlıklarının AVM (alışveriş merkezi) ve süpermarketlere hızlı yönelimi, özellikle panayırların yıllık ihtiyaçları karşılamaya yönelik, o toplu satınalma yönüne önemli bir darbe vurmuştur.

Bu çalışma ile sözkonusu organizasyonların bölgedeki son halleri irdelenip, kaybolan ya da kaybolmaya yakınlaşmış olanlarla beraber devam edenlerin bulunduğu durum ortaya konulmaya çalışılacaktır. Öte yandan geçmişten günümüze yöre halkına olan ekonomik, sosyal ve kültürel katkıları ile bıraktıkları etkiler araştırılmıştır.

Bu amaca yönelik olarak her bir organizasyonun bulunduğu mahalli idarelerle görüşmelerin yanı sıra, bölge halkı ve esnafı ile de yüzyüze görüşmeler yapılmıştır. Bu araştırma Namık Kemal Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Projeleri Koordinatörlüğü tarafından NKUBAP.00.13.AR.12.03 no ile desteklenmiştir.

ÖZET

Trakya Bölgesi Türkiye'nin kuzeybatısında, Avrupa Birliği ülkelerinden olan Bulgaristan ve Yunanistan sınırında yer almaktadır. Nüfus yapısının çoğunluğunu Rumeli göçmeni olan Türkler oluşturmaktadır, bazı bölgelerde de Roman halk bulunmaktadır. Bölgenin tarihi merkezi Edirne olsa da yeni merkez Tekirdağ'dır. Batı ve Kuzey Trakya'nın Osmanlı Devleti'nin elinden çıkması sonucu şuanda Edirne Türkiye Cumhuriyeti'nde bir sınır kenti durumundadır. Ata sporumuz olan Kırkpınar güreşleri 1361 yılında Edirne'yi fetheden I. Murat vasıtasıyla ortaya çıkmış, 1950 yılında festival niteliği kazanmıştır. Kırklareli'nin ilçesi olan Pehlivanköy Türkiye'nin yaşayan ilk panayır merkezidir. Trakya Bölgesi'nde yer alan Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinde, en önemli geçim kaynağı tarım ve tarıma dayalı sanayidir. Tarımsal ekonomik yapısı olan bu bölgede faaliyetlerin geliştirilmesi amacıyla üreticileri bir araya getirip teknolojik gelişmeleri yakından izlemek adına 2007 yılında Fuarçılık alanında çalışmaların temeli atılmıştır. Tarım fuarları asıl amaç iken halkın sosyalleşme ihtiyacı neticesinde de bazı bölgelerde fuarların eğlence boyutunda olduğu gözlenmektedir. Bu araştırmada, Trakya'da etnik, ekonomik ve sosyal yapının kazanımı olan bazı fuar-festival-panayır organizasyonlarının bölgeye etkileri ve sağladığı sosyo-ekonomik yararları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırkpınar güreşleri, Fuar, Panayır, festival, Trakya bölgesi

ABSTRACT

Thrace Region is situated on the North West of Turkey, bordering the EU member countries Bulgaria and Greece. The most of its population constitutes of Turkish people who migrated from Rumelia whereas there are Roman people in some areas. Edirne is the historical centre of the region but the new centre in Tekirdağ. Since the Ottoman Empire lost the West and North Thrace, Edirne has been a bordering city of Turkish Republic. Kırkpınar Wrestling which is a Turkish Ancestor sport, came up by way of Sultan I.Murat who invaded Edirne in 1361. In 1950, Kırkpınar Wrestling has become a festival. Pehlivanköy, which is a town of Kırklareli, is Turkey's first fair centre. The most important means of living in Edirne, Kırklareli and Tekirdağ are agriculture and agro-industries. With the aim of improving business, some actions have been initiated in fair organizations in 2007 in order to draw the producers together and follow technological developments. Whereas agricultural fairs are the main purpose, it's observed that fairs have entertainment and festival dimensions as a result of public's socialising needs in some regions. In this study, the effects of fairs/festivals that are the gain of ethnic, economic and social structure and their socio-economic benefits have been investigated.

Key words: Kırkpınar wrestling, Fair, Festivali Thrace Region

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
2. MATERYAL VE METOD	9
3. TRAKYA BÖLGESİNDEKİ FUAR, FESTİVAL VE PANAYIR FAALİYETLERİ ...	10
3.1. FUARCILIK FAALİYETLERİ	10
3.1.1. <i>Trakya Bölgesinde Bulunan Fuar Organizasyonları</i>	10
1. Çorlu Tarım Fuarı	10
2. Karaevli Tarım Fuarı	11
3. Lüleburgaz Hayvancılık, Besicilik ve Tarım Fuarı	12
3.2. FESTİVAL ORGANİZASYONLARI	12
1. Kırkpınar Festivali	13
2. Tekirdağ Kiraz Festivali	14
3. Babaeski Tarım Festivali	14
4. Hayrabolu Ayçiçeği Festivali	15
5. Alpullu Şeker Kültür Ve Müzik Festivali	15
6. Malkara Tarım Ve Süt Ürünleri Festivali	15
3.3. PANAYIR ETKİNLİKLERİ	16
1. Pehlivanköy Pavli Panayır	16
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	17
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	27

ÇİZELGELER LİSTESİ

Tablo 1. Demografik özellikler -----	17
Tablo 2. Trakya Bölgesinde düzenlenen organizasyonlara katılım -----	18
Tablo 3. Organizasyonlara katılma amacı -----	18
Tablo 4. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun süresi yeterlidir -----	19
Tablo 5. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun tarihi uygundur-----	19
Tablo 6. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu sosyal ihtiyaçları karşılar-----	20
Tablo 7. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu ekonomik ihtiyaçları karşılar-----	20
Tablo 8. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu bölgenin kültürünü yansıtır-----	21
Tablo 9. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu bölgenin ekonomik yapısını yansıtır -----	21
Tablo 10. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun yapıldığı alan uygundur-----	21
Tablo 11. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyona gelen katılımcılar genellikle bölge içindedir -----	22
Tablo 12. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu amacına hizmet eder -----	22
Tablo 13. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu ekonomik beklentilerinizi karşılar -----	23
Tablo 14. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun müşteri potansiyeli iyidir -----	23
Tablo 15. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyona tekrar katılım-----	23
Tablo 16. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunda yetkili olan kurumun hizmet kalitesi yeterlidir -----	24
Tablo 17. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun reklam yoluyla halka ulaşılabilirliği yeterlidir-----	24

1. GİRİŞ

Dünya ekonomisi küreselleşme sürecinde uluslararası ticaretin daha fazla önem kazandığı günümüzde, fuarların önemi de buna paralel olarak artmaktadır. Büyük bir titizlikle yürütülen çalışmalar sonucu elde edilen son teknolojilerin ve ürünlerin sergilendiği yerler olması dolayısıyla fuarlar, ekonomik ve sosyal hayatın bir aynası olduğu gibi, aynı zamanda da dış ekonomik ilişkilerin de bir göstergesidir.

Son yıllarda işadamları ve sanayiciler arasında internet'in tanıtım ve pazarlama amaçlı kullanımı yaygınlaşmış olmasına rağmen, üreticileri ile tüketicileri bir araya getirerek yüz yüze iletişimin yararlarını sunması açısından fuarlar önemini hala korumaktadır.

Dünya nüfusunun artması ile birlikte baş gösteren ekonomik sıkıntılar firmalar tarafından aşılmaya çalışılmakta, rekabetin en büyük silahlardan birisi olan tanıtım ise firmaları yeni arayışlara itmektedir. İşte bu noktada da fuarlar devreye girmekte ve uluslararası rekabet bir kat daha önem kazanmaktadır.

Trakya Bölgesi'nde bazılarının tarihi Osmanlı'ya kadar uzanan birçok panayır ve festivaller bulunmaktadır. Bununla beraber bölgede birçok il ve ilçede dayanakları çeşitli tarımsal ürünlere veya tarıma dayanan fuar ve festivaller de bulunmaktadır. Bu organizasyonlar uzun yıllardır bölge halkının sosyal ve ekonomik yaşamına etki etmiş ekonomik yönden katkılar sağlamışlardır. Bununla beraber bu etkinlikler bölge halkı tarafından her yıl gelmesi beklenen kültürel ve sosyal birer faaliyet olarak da görülmesiyle bölgenin yaşayış kültürünün bir parçası olmuşlardır.

Öte yandan bu tür organizasyonlar bölgenin gelişimi ve kalkınmasına paralel olarak da farklılıklar yaşamasıyla beraber aynı zamanda bölgenin gelişim ve kalkınma potansiyeli de önemli katkılar sağlamışlardır.

Ancak son zamanlarda yaşanan hızlı sanayileşme ve kentlere göç kavramı ile değişen alışkanlıklar daha çok ilçelere veya köylere dönük bu faaliyetleri ve beraberindeki yılların oluşturduğu kültürü tehdit etmeye başlamıştır. Bununla beraber alışveriş alışkanlıklarının AVM (alışveriş merkezi) ve süpermarketlere hızlı yönelimi, özellikle panayırların yıllık ihtiyaçları karşılamaya yönelik, o toplu satınalma yönüne önemli bir darbe vurmuştur.

Ülkemizin sanayi ve ticaret alanında çağdaş dünya ile bütünleşme gayretleri ile başlayan, Türk fuarcılığı, tarihten günümüze çok önemli mesafeler kat etti. Hiç şüphesiz; bu gelişmelerde başı çeken ve tarihe yön veren, Türk müteşebbisinin gayret, girişimciliği ve çağdaş gelişmeleri takip etme konusundaki ısrar ve kararlılığının işaretidir.

Türklerde en eski devirlerden beri ticari faaliyetlerin varlığı bilinmektedir. Öyle ki Hunlar ve Göktürkler zamanında doğuda Türk-Çin sınırında, batıda Sırderya boylarında belirli tarihlerde büyük pazarların kurulduğu zikredilmektedir. Türk devletleri bu dönemde komşularına başta at olmak üzere canlı hayvan, konserve, et,

deri, kösele, kürk, hayvani gıdalar satıp, karşılığında hububat ve giyim eşyası almışlardır. Asya Hunları, Göktürkler ve Uygurlar, Çin ile Batı Hunları da Bizanslılar ile ticaret antlaşmaları yapmak suretiyle Çin'den pirinç, ipek, ipekli kumaş, hububat; Bizans'tan ise diğer ihtiyaç maddelerini temin etmekteydiler.

Eskinin Ticaret Merkezi olan Festivaller-fuarlar-panayırlar sermayenin planlı kullanımı, makine gücünden yararlanma, insan kaynaklı işgücünün değerlendirilmesi, böylece, gizli işsizliğin önemli ölçüde engellenmesi ve daha fazla üretim yapabilmek için yeni yöntem ve yolların aranıp uygulanması, Batı Avrupa ülkelerinin toplumsal ve ekonomik alanda kısa sürede kalkınmalarında etkili olmuştur. Sanayinin yeni yatırımlarla geliştirilmesi, yeni pazar imkanlarının aranmasını zorunlu kılmıştır.

Pazar; Ticaret, "kişilerin belirli ihtiyaçlarını karşılamak için ortaya çıkan, kazanç sağlamak amaçlı karşılıklı mal ve hizmet alışverişidir" şeklinde tanımlanabilir. Neolitik devirde(M.Ö. 6500-5500); göçebe çoban ve yerleşik çiftçi topluluklarının barışçı ilişkileri arasında görülen alışveriş (Şenel 1985: 181-186), ilkel topluluktan, bilişim çağı toplumlarına değin çeşitli yöntemlerle geliştirilmiştir. Kitlesele teşebbüsle başlayan ve gezgin tüccarlar aracılığıyla yaygınlaştığı kabul edilen ticaret, ilk şekli olan gezici durumdan kurtulup satma ve satın alma işlemleri düzenli bir hâl kazanınca, "pazar" kavramı ortaya çıkmış ve faaliyetin sürdürüldüğü çeşitli pazar ortamları gelişmiştir.

Osmanlı Devleti dönemi; Pazarların Osman Gazi döneminde kurulduğu bilinmektedir. Ancak bu pazarlar çoğunlukla haftada bir defa ve genellikle de ibadet dolayısıyla halkın yoğun şekilde toplandığı Cuma günleri kurulmaktaydı ki yaşadığımız yüzyılda bile bu cami- Pazar ilişkisinin devam ettiğini görmek mümkündür. Osmanlı da pazarların ortaya çıkışında etkili olan sebep, kırsal satın alma gücü çok düşük olan köylünün tüketim mallarına olan talebidir. Ve köylülerin mahsullerini yakınındaki bir pazara taşınma gereğidir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Dönemi; Büyük Sanayi Devrimi'ne uzak duran ve Batı Avrupa devletlerinin gücüne ulaşamayan Osmanlı imparatorluğu, XIX. yüzyılda ekonomik darboğazlarla tanışır. II. Meşrutiyet Dönemi(1908-1918)indeki sanayileşme çabaları yetersiz kalır; tarım, sanayi, ulaştırma, dış ticaret, bankacılık sektörlerinde baş gösteren çözümsüz sorunlar ve ödenemeyen dış borçlar, hem ekonominin çöküşü, hem de devletin Batılılar tarafından işgali ve paylaşımıyla sonuçlanır. Bu bağlamda, ilk önce 23 Temmuz 1923'te İzmir'de toplanan İzmir Türkiye İktisat Kongresi'nde bazı kararlar alınmıştır. Bunlar özetle, tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik, dış ticaret ve yerli üretimin teşvik edilmesi; lüks ithalattan kaçınılması; girişim ve çalışma özgürlüğünün sağlanması; tekeliğe izin verilmemesi; ekonomik gelişmeye katkısı olmak koşuluyla yabancı sermayenin kabul edilmesidir. izlenen kararlı kalkınma politikaları kısa sürede ekonomiyi canlandırmıştır, Alınan alt yapı önlemleriyle iç ve dış pazarlar açılmıştır. Halkın bilinçlendirilmesi, gelişmelerin duyurulması, faaliyetlerin halk ile paylaşılması, girişimcilerin özendirilmesi, müstahsilin malını tanıtmaları, böylece hem halk desteğinin hem de kalkınma ruhunun sürdürülmesi için sanayi sergileri açılmıştır. 31 Nisan 1930'da açılan "Milli Sanayii

Numune Sergisi” daha sonra açılacak sergilere örnek olmuştur. Öncelikle fabrikaların kurulduğu kentlerde iç ve dış ticaretin gelişmesi için pazar ve panayırlar tesis edilmiştir.

2. MATERYAL VE METOD

Bu çalışma ile sözkonusu organizasyonların bölgedeki son halleri irdelenip, kaybolan ya da kaybolmaya yakınlaşmış olanlarla beraber devam edenlerin bulunduğu durum ortaya konulmaya çalışılacaktır. Öte yandan geçmişten günümüze yöre halkına olan ekonomik, sosyal ve kültürel katkıları ile bıraktıkları etkiler araştırılacaktır.

Bu amaca yönelik olarak her bir organizasyonun bulunduğu mahalli idarelerle görüşmelerin yanı sıra, bölge halkı ve esnafı ile de yüzyüze görüşmeler ve anket maharetiyle veri toplanacaktır.

Bu bilgiler, uygulanan ankete uygun olarak bilgisayarda SPSS yardımı ile kantitatif ve kalitatif verilere dönüştürülüp durum ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Bölge halkı ve özellikle yerel esnafın görüşleri bu çalışmanın temel verileri olacaktır bu amaçla bölge genelince her il ve ilçeden mümkün olduğunca en az 5 kişi ile görüşme yapılması planlanmış olup, yine her il ya da ilçe merkezinde en az 3 anket doldurulması hedeflenmiştir.

Bu bağlamda panayır, festival ya da fuarın yapıldığı merkezlerde toplam 125 anket yapıp bu veriler tablolar yoluyla ele alınmıştır. Diğer yandan 125 ankete katılan kişinin yanı sıra anket sayısından daha fazla kişinin ise yüzyüze yapılan sohbet sırasında fikir ve düşünceleri dinlenmiş ve kalitatif yorumlar açısından not alınmıştır.

3. TRAKYA BÖLGESİNDEKİ FUAR, FESTİVAL VE PANAYIR FAALİYETLERİ

3.1. Fuarçılık Faaliyetleri

Fuarlar, serbest ticaretin dünyamıza kazandırdığı en önemli pazarlama ve tanıtım ortamlarından biridir. Fuarlar, 20. yüzyılın son çeyreğinde yaygın olarak kullanılmaya başlamış olmasına karşın kökleri çok daha eskilere dayanır. Tüccarların bölge bölge dolaşıp alışveriş merkezleri ve pazarlarda yerel üreticilerle yüzleşmeleri ve ürün satın almaları, Eski Mısır ve Roma İmparatorluğu dönemlerinde gözlenmeye başlayan bir durum olmasına karşın “Fuar” sözcüğü ilk kez ortaçağ döneminde kullanılmıştır.

Fuarlar, elektronik iletişimdeki hızlı ilerlemeye rağmen, satış ve pazarlamanın en dinamik ve efektif unsurlarından biri olarak günümüzde de gelişmeye devam etmektedir. Yüz yüze etkileşim ortamında beş duyu organının tam kapasite kullanım olanağını sunan yegâne mekanlar fuarlardır.

Ülkemizin 1920’li yıllarda sanayi ile tanışmaya başlamasıyla birlikte panayır alanlarında küçük çaplı bölgesel sergiler kurulmaya başlamıştır. 1940’lı yıllara doğru sanayinin gelişmesine paralel olarak bu panayırların yerini daha geniş kitlelere hitap eden fuarlar almıştır.

3.1.1.Trakya Bölgesinde Bulunan Fuar Organizasyonları

Trakya bölgesinde yer alan Edirne Kırklareli ve Tekirdağ illerinde, en önemli geçim kaynağı tarım ve tarıma dayalı sanayidir.

Trakya Bölgesinde yetiştirilen tarımsal ürünlerin işlendiği küçük işletmelerle başlayan sanayileşme 1980’li yıllardan sonra hızla gelişmeye başlamıştır. Bölgede başta tekstil ve gıda sektörü olmak üzere çeşitli büyüklüklerde 992 adet sanayi işletmesi bulunmaktadır. Bölge ekonomisi gün geçtikçe tarıma dayalı bir yapının yanı sıra, sanayi ve hizmet sektörü ağırlıklı bir yapıya dönüşmektedir. Tarım sanayii olarak ele alındığında Trakya bölgesinde 48 adet sıvı yağ ve margarin işleyen yağ fabrikası bulunmakta ve ağırlıklı olarak ayçiçeği tohumu işlenmektedir. Bölgedeki işletmeler Türkiye bitkisel yağ sanayi kapasitesinin % 60’ını oluşturmaktadır. Tekirdağ ili genelindeki fabrikalar kurulu kapasite bakımından Türkiye’de 6.sırada yer almaktadır. Tekirdağ’daki un fabrikalarının kurulu kapasitesi yılda 2 milyon ton buğdayı işleyebilecek büyüklüktedir. Bu miktar Türkiye buğdayının % 11’inin Tekirdağ’da işlenebileceğini göstermektedir. Tarımsal faaliyetler bu kadar yoğunken bölgede faaliyetlerin

geliştirilmesi amacıyla üreticileri bir araya getirip teknolojik gelişmeleri yakından izlemek

adına asıl fuar faaliyetleri 2007 yılında başlamıştır.

1. Çorlu Tarım Fuarı

Başladığı dönemde Türkiye'nin en büyük açık alan tarım fuarı olma özelliği taşıyan organizasyonun temeli 2008 yılında atıldı. Tekirdağ’ın sanayileşme hızı en yüksek olan Çorlu semtinde başlayan organizasyon önceleri Trakya tarım fuarı adı altında

yapılıyordu. Fuarı ilk yıl 72 firma ile birlikte 210 Traktör ve Tarımsal Mekanizasyon firmaları, Tohum, Fide, Fidancılık, Gübre, Sulama Sistemleri ve Plastik sektörlerinde faaliyet gösteren seçkin firma ve 40.000 civarında ziyaretçi katıldı. 2008 yılından bu yana her yıl dönemlerde yapılmakta olup katılımcı ve ziyaretçi sayısında her yıl bir öncekinden daha fazla katılım olduğu gözlenmektedir. Yaklaşık 15.000 metrekare açık alan organizasyonu olan fuarda daha çok Trakya sanayisinin göz bebeği olan tarımsal alet üreticileri yer almakta ve ürünlerini 5 gün boyunca bölge çevresinden gelen ziyaretçilere sunmaktadır. Katılım daha çok çevre il ve ilçelerden olup çiftçi kesimin ihtiyaçlarını karşılayacak niteliğindedir. Çorlu, Edirne-İstanbul D100 karayolu üzerinde bulunduğu için fuarın yapıldığı alan konum açısından uygun bir bölge olup, gerek havaalanına yakınlığı gerek sanayi bölgesine yakınlığı açısından katılımcı ve ziyaretçi potansiyeli yüksek bir bölgededir.

2. Karaevli Tarım Fuarı

Tekirdağ, coğrafi konumu itibariyle, Avrupa'nın en büyük metropollerinden biri olan İstanbul'un yanı başında olması, Avrupa ile Asya arasında geçiş yolu olması, Trakya'da bulunan tek büyükşehir olması, coğrafi avantajlarına ilave olarak, ulaşım ağı çeşitliliği, ekonomik, ticari ve sanayi alanlarındaki potansiyeli, mevcut limanları ile hem ulusal hem de uluslararası yatırımlar için tercih nedeni olabilecek tüm şartlara sahiptir.

Türkiye bugün dünya ölçeğinde 20 ülke içerisinde 17. Sırada yer alan, çok değerli ekonomik kazanımları olan bir ülke konumunda. Türkiye'nin bu başarısının en büyük destekçisi olan Trakya bölgesinde yer alan Tekirdağ ilinin yeri bir hayli önemli. Türkiye'de üretilen ayçiçeğinin %33'ü, kanolanın %65'i buğdayın 20'de biri, arpanın %2 si üzümün %3 ü bu bölgede üretiliyor. Bütün bu verileri ele aldığımız zaman yapılan fuarın ekonomik karakteristiğini anlamak mümkün.

İlki 2011 yılında Tekirdağ'da gerçekleştirilen fuar Tekirdağ çıkışında Karaevli mahallesinde 120.000 metrekarelik bir alana konuşlandırılmış 41 adet makine parseli, 10 adet deneme parseli, 25 adet tarıma hizmet eden firma çadırı ve 200 metrekare hayvancılık bölümlerinden oluşuyor. Türkiye'nin ve dünyanın en büyük traktör, makine ve ekipman firmaları ürünlerini deneme alanlarında işler bir biçimde sergiliyor son teknoloji ve yenilikleri ziyaretçilere sergileme imkanı buluyorlar. Fuar ziyaretçileri genellikle orta ve büyük ölçekli tarım işletmesi sahipleri, bayiler ve distribütörler, akademisyenler, öğrenciler ve balkan komşusu yatırımcı işletme sahipleridir. Katılımcı sayısı genellikle 100-150 firma ve ziyaretçi sayısı ortalama 20.000 civarındadır. Katılımcılar Pazar payını arttırmak ve ürünlerini tanıtmak için 1 gün öncesinden Tekirdağ'a geliyorlar ve 4 gün boyunca konaklama, yeme-içme faaliyetlerini bölgemizde gerçekleştiriyorlar.

Bölgeye ekonomik olarak getirisinin konaklama ve Pazar konusunda olduğunu söyleyebiliriz. Sosyalleşme amacı olmayan bu fuar mal ve hizmet üreticileri ile tüketicileri bir araya getirip üreticiler arasındaki bağlantıyı kurma amacına hizmet etmektedir.

3. Lüleburgaz Hayvancılık, Besicilik ve Tarım Fuarı

Trakya'da ilk defa hayvancılık ve süt ürünleri endüstrisine yönelik gerçekleştirilen ihtisas fuarı 2012 yılında Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesinde yapıldı. 2012 den bu yana her yıl düzenli olarak mayıs ayında düzenlenmekte. Daha önceleri sadece tarımsal aletler üzerine olan ve tarım fuarı adı altındaki bu fuar hayvansal üretimde ve canlı hayvan üretiminde önemli bir yere sahip olan bu bölgede 2012 yılında hayvancılık, besicilik ve tarım fuarı olarak yön değiştirdi. Lüleburgaz konum olarak en büyük tüketici olan İstanbul ve Avrupa'ya açılan kapımız olan balkan sınırimız arasında kalan bölgede yer alıyor. Trakya ekonomisinin tarım ve hayvancılığa dayanması ve özellikle kırsal kesimin son yıllarda artan üretimi bu değişimin en önemli nedenlerden biri.

Fuar 15.000 metre kare kapalı Pazar alanında yapılıyor, otopark ve otobanın hemen yanında olması ziyaretçilere ulaşım kolaylığı sağlıyor. Katılımcıların genellikle bölge içerisinde ve bölge çevresinden olması bölge ekonomisini canlandırıyor. Konaklama hizmetleri de bu ekonomik getiriden olumlu yönde faydalanıyorlar.

3.2. Festival Organizasyonları

Latince "festivitas" kelimesinden türetilen "festival", kutlama ya da şükran duygularını sunma amacıyla gerçekleştirilen sosyal bir toplanmayı ifade eder. Festivallerde bir yere özgü bilgi birikimi yine ve yeniden üretilir ve bir yeri diğerinden farklı kılan tarih, kültürel miras ve sosyal yapılar devam ettirilir . Festivaller, hem dünya insanları arasındaki dostluğu pekiştirmekte, hem de tanışılan yeni kültürlere ve yaşamlara duyulan merakı körükleyerek insanları yeni yerler görmeye teşvik etmektedir.

Festival kavramı; yerel bir topluluk tarafından tarihi önceden belirlenmiş ve yörenin simgesi haline gelerek gelenekselleşmiş ve sürekliliği sağlanarak toplumun kolektif belleğinde yer alan etkinliklerdir. Söz konusu etkinlikler bölgeye özgü faaliyetler olarak büyük veya küçük çaplı olarak görülmektedir. Bu etkinlikler, bir şehrin veya bölgenin ruhunu yansıtarak o bölgenin söz konusu faaliyetlerle anılmasını sağlar. Festivaller, dünyada ve Türkiye'de kültürel ve sanatsal faaliyetler, fuarlar, alışveriş, sergiler, spor olayları, düzenlenen etkinlikler olarak karşımıza çıkmaktadır (Küçük, 2012: 14). Eski Anadolu uygarlıklarında dinsel kökenli birçok festival düzenlenmiştir. Rönesans ile birlikte din dışı festivaller düzenlenmeye başlamıştır. İki dünya savaşı arasında genellikle ulusal kimlikleri koruyan festivaller düzenlenmiştir ancak turizm amaçlı festivaller 1950'lerden sonra düzenlenmeye başlamıştır. Ulusal veya uluslararası düzeyde yapılan bu etkinlikler ulusal veya uluslararası ölçekte modern turizmin imaj oluşturmada kullanılan en önemli araçlarından biri olarak görülmektedir (Bilgili, Yağmur ve Yazarkan, 2012: 118). Festivaller, hem dünya insanları arasındaki dostluğu pekiştirirken, hem de tanışılan yeni kültürlere ve yaşamlara duyulan merakı körükleyerek insanları yeni yerler görmeye teşvik etmektedir (Tayfun ve Arslan, 2013: 193). Kutlama tipleri dünyada turizmin en hızlı gelişen bölümleri arasında yer alır. Ülkeler ve kentler olimpiyatlar, dünya kupaları ve uluslararası fuarlar gibi mega olaylar için kıyasıya mücadele vermektedir. Festivaller ve etkinlikler dünyada her yere yayılmış durumdadır.

Toplumlar, fuar, festival, pazar, kutlama, tören, yıldönümü, spor faaliyetleri ya da hayırseverlik gibi pek çok faaliyet gerçekleştirir. Söz konusu çekiciliklerin en önemlisi festivaller olarak kabul edilmektedir. Birçok kentin kendine özgü festivalleri olmakla birlikte konusu kültür ya da spor gibi alanlar olabilmektedir (Özdemir, 2008: 33).

Festival turizmi ile genelde kastedilen bir festival dönemi boyunca dışarıdan insanların festival bölgesini ziyaret etmesi olayıdır. Diğer tanımlar da festival turizminin, sınırlı süreli etkinliklerle bir turizm destinasyonunun farkındalığını, çekiciliğini ve karlılığını artırarak geliştirilmesiyle bağlantılı olduğunu içermektedir.

Festival sözcüğü öz olarak insanlar ve toplumlar arasında ekonomik, sanatsal, kültürel ve sosyal açıdan bir yakınlaşma ve tanıtım sağlamak amacıyla düzenlenmiş etkinlikler olarak tanımlanabilir. Bütün sanat olaylarında olduğu gibi festivallerin de oluşumu dinsel nedenlere dayanır. Eski Anadolu uygarlıklarında dinsel kökenli birçok festival düzenlenmiştir. Bu festivaller aracılığı ile kabile topluluklarının ekonomik gelişmelerinde, bu topluluklara dışarıdan empoze edilen değişimlerin, kaçınılmaz olarak topluluğun simgesel ve kültürel pratiklerine de yerleştiği bilinmektedir. Rönesans ile birlikte din dışı festivaller düzenlenmeye başlamıştır. İki Dünya savaşı arasında genellikle ulusal kimliklerini koruyan festivaller, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra uluslararası nitelik kazanmaya başlamıştır. Bu dönemde festivallerin içeriği günlük kültürün dışavurumundan, miras ve tarihle ilgili olan festivallere kadar değişiklik göstermekte ve hikâye anlatımı, tiyatro, müzik festivalleri vb. gibi geniş bir olaylar çeşitliliği içermektedir. Turizm amaçlı festivaller 1950'lerden sonra düzenlenmeye başlamıştır.

1. Kırkpınar Festivali

1357 yılında Orhan Gazi'nin Rumeli'yi ele geçirmek için düzenlediği seferler sırasında oğlu Süleyman Paşa askerleriyle Edirne'yi geçici ele geçirdikten sonra Edirne civarında keşif akınına çıkar. Öncü birlik geri döner ve bugün Yunanistan topraklarında kalan Samona'da mola verir. 40 yiğit burada güreşe tutuşur. Saatlerce süren güreşlerde adları Ali ile Selim olan kardeşler yenişemez. Daha sonra Ahıköy yakınında aynı çift yeniden güreşe tutuşur ancak yine yenişemez ve solukları kesilerek oldukları yerde can verirler. 1361 yılında Edirne'yi fetheden Murat Bey verdiği emir ile aynı yılın yazında kırk yiğit akıncı anısına bir güreş düzenler. Bu düzenlenen güreş, "Kırkpınar Güreşleri" adıyla tarihe geçmiştir. Bundan sonra her yıl Hıdırellez günü Kırkpınar Güreşleri yapılması gelenek haline gelmiştir.

1950 yılından itibaren "Kırkpınar Yağlı Güreşleri" T.C. Edirne Belediyesi'nin organizasyonu ile düzenlenmeye başlamıştır. Başlangıçta "Kırkpınar Yağlı Güreşleri Panayırı" adıyla üç gün olarak gerçekleştirilen bu etkinlikler, 1966 yılından itibaren "Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve Kültür Etkinlikleri Haftası" adıyla yedi gün kutlanmaya başlamıştır. Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali bir taraftan insanların yakınlaşması ve dayanışmasını sağlarken, diğer taraftan da bireylerin kendi kültürlerini tanımasını açısından önemli bir toplumsal işlevi yerine getirmektedir. Sarayıçi Kırkpınar Er Meydanı, Türkiye Başpehlivanı'nın belirlendiği tarihi bir yer

olmakla birlikte, ülkenin bir çok yöresinden gelen ve başarılı olmayı hedefleyen pehlivanlar için kendini gösterme, hem de toplum içinde iyi bir yere sahip olma mücadelesini gerçekleştirdiği yerdir.

Medya aracılığıyla Kırkpınar güreşleri tüm dünyaya tanıtılmakta, her kesimden insanın ilgisini çeken renkli bir festival havasına bürünmektedir.

Yurt içi ve yurt dışı ziyaretçilere ev sahipliği yapan şehir festival süresince nüfusunu ikiye katlamakta konaklama hizmetleri ve yerel esnafa ekonomik olarak gözle görülür bir katkı sağlamaktadır. Ayrıca ziyaretçiler festival sayesinde bölgenin tarihi hakkında da bilgi sahibi olmaktadır.

2. Tekirdağ Kiraz Festivali

1961 yılında kiraz cümbüşü olarak başlatıldı. Birinci kiraz cümbüşü Naip köyünde yapılarak köyün kavaklığı ve çınarları set ve dekor olarak kullanıldı. Burada Türk ocağı ince saz ve milli oyun ekipleri yer aldı. Festival kervanında gelveli manda arabaları süslenerek kullanıldı. İkinci kiraz cümbüşü 1962'de yine Naip'te oldu. 1963 yılında cümbüş, festivale dönüştü. Festival kervanı İstanbul'dan gelen halk oyunları ekiplerinin geçitinden sonra Namık Kemal Stadında 17 bin Tekirdağlının katılımı ile yapıldı.

Her yıl, haziran başında dallardaki kirazlar kızarıp tatlandığında Uluslararası Kiraz Festivali düzenlenir. Şehri bir haftalığına kırmızının coşkusu sarar. Kiraz güzeli seçilir, konserler düzenlenir, şehrin sokaklarında şarkılar yankılanır.

Hafta boyunca şehirde iç turizm açısından büyük hareketlenme yaşanmaktadır. Binlerce Tekirdağlı şehrin sahiline ve eğlence yerlerine inerek sosyal ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Kiraz festivalinde dünyanın birçok ülkesinden ziyaretçiler gelmekte, özel gösteriler sunmaktadırlar. Sahil dolgu alanında olan etkinlikler ulaşım kolaylığı açısından da gerek yerel halka gerekse dışarıdan gelen ziyaretçilere kucak açmaktadır. Bölge ekonomisinin bel kemiği olan tarım aletleri firmaları açtığı reyonlarla ürünlerini tanıtmaya imkanı yakalamaktadırlar.

Festivale katılım daha çok bölge ve çevre il ve ilçelerdendir. Halkın sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir.

3. Babaeski Tarım Festivali

46 Yıldır Aralıksız bir şekilde sürdürülen, Babaeski ile özdeşleşmiş olan Babaeski Tarım Festivali etkinlikleri tarım, kültür, sanat, sağlık, eğitim, spor gibi bir çok etkinliğe ev sahipliği yapıyor. 1971 yılında karpuz festivali olarak başlamıştır; festival kapsamında başarılı karpuz yetiştiricilerine ödüller verilirdi. Bu festivalin karpuz ihracatına yol açtığı bilinir. Daha sonraki yıllarda Kıbrıs Barış Harekatı'nın sona erdiği o günlerde olası bir yunan işgaline karşı ilçe etrafına yapılan aşırı yığınağın etrafta yarattığı psikolojinin aşılması için bir nebze halk üzerinde rahatlatıcı bir etken, eğlence olmuştur. Daha sonra bölgenin ekonomik yapısını yansıtan tarım festivali adını almıştır. Ağustos ayının ilk haftasında yıl içerisinde yetiştirilen tüm ürünler bu

festivalde görücüye çıkar ve aralarından dereceye girenlere ödülleri verilir. Birçok firmanın da rağbet etmesiyle artık bir festivalden çok fuar havasına kavuşmuştur. Bunun tek bir artışıysa eskiden parayla konserlere icabet ederken artık ücretsiz olarak gelen sanatçıları dinleme şansı yakalamıştır. Firmaların fuara yapmış olduğu ekonomik güç eğlence ve sosyalleşme ortamının bu şekilde şekillenmesinin en önemli sebebi. Fuar 4 gün sürer ve ziyaretçiler genellikle Trakya bölgesi içerisinde yer almaktadır. Fuar süresince Babaeski nüfusu neredeyse ikiye katlanır.

4. Hayrabolu Ayçiçeği Festivali

1991 yılında ilki düzenlenen festival her yıl Ağustos ayında Hayrabolu ilçesinin ve üretilen Ayçekirdeği'nin yurt içi ve yurtdışında tanıtımını yapmanın yanı sıra tarım makineleri üreten ve bunu Türkiye'nin dört bir yanına, yurt dışına ihraç eden sanayi üretiminde adından bahsettiren Hayrabolu ve Organize Sanayi Bölgesini de tanıtmayı amaç ediniyor. Kültürpark'taki festival alanında her yıl sanayi fuarı düzenleniyor. Sanayi fuarında otomotiv, traktör ve tarım makineleri üretimi yapan sanayicilerin stantları yer alıyor. Ayrıca sünnet şöleni, çeşitli yarışmalar, paneller ve konserler düzenleniyor. Asıl düzenlenme amacı sosyalleşmek olan festivalin ticari tek bölümü sanayi fuarı sergi alanıdır. Festivalin alanı uygun olmamakla birlikte katılım sadece sınır il ve ilçelerden sosyalleşme amacına yöneliktir. İlk başladığı yıllarda katılımın daha fazla olduğu son yıllarda gereken değerin verilmediği görülmektedir. Asıl tarım aletleri üretiminde dünya üretiminde büyük yere sahip olan Hayrabolu ilçesi tarım aletleri fuarları

5. Alpullu Şeker Kültür Ve Müzik Festivali

2004 yılında başlatılan festival adını bölgenin ekonomik yapısından almaktadır. Alpullu şeker fabrikası Türkiye'nin en eski şeker fabrikasıdır. Alpullu yaklaşık olarak 2.500 kişilik nüfusa sahip olan küçük bir beldedir. Festival sadece sosyalleşmek amacına yönelik bir organizasyondur. Her yıl ağustos ayında konserler, spor etkinlikleri, kültür faaliyetleri ve yarışmalar düzenlenmektedir. Yerel halk bütün yılın yorgunluğunu düzenlenen bu organizasyonla atmaktadırlar. Festival Alpullu meydanında bir kongre alanında düzenlenmekte olup festival için uygun ve ulaşımı kolay bir yerdedir. Katılımın fazla olmaması ticari amaca yönelik olmaması ve nüfusunun bu kadar az olmasından kaynaklanmaktadır.

6. Malkara Tarım Ve Süt Ürünleri Festivali

Malkara'da hayvan varlığı ve kalitesi bakımından Türkiye'de önemli bir konuma sahiptir. Özellikle süt inekçiliği ve damızlık hayvan bakımından açık pazar konumundadır. Malkara'da süt üreticisi olarak toplam 5.300 kişi bulunmaktadır. Süt üreticiliğinde Avrupa standartlarında hijyenik koşullara ulaşmak ve bakteri sayısını bu standartlarına indirmek için sene başında bazı tedbirler alınmış ve uygulamaya konulmuştur. Bölge ekonomisinin yapı taşı olan bu sektör çiftçi ve süt üreticilerini 2004ten beri her yıl eylül ayında bu festival aracılığıyla bir araya getirmektedir. Daha çok fuar havasında olan festival yerel halkın sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

3.3. Panayır Etkinlikleri

Panayırlar, insanların çağlar boyunca ihtiyaçlarını giderdikleri yıl içinde bir veya birkaç kez kurulan perakende veya toptan alışverişin yapıldığı ve farklı geleneklerden gelen insanların kültürel bir etkileşime girdikleri büyük pazarlardır. Yunanca, “kutsal gün, ayın, bayram” anlamındaki “panegyris” sözünden türeyen panayırlar, uzak ülkelerden gelen tüccarların bulunduğu büyük pazarlardır. Rumeli bölgesi hem nicelik hem de hacim olarak panayırların sık kurulduğu ve yayıldığı topraklar olarak belgelerde yer almaktadır. Türkiye de konum olarak pazara ulaşma açısından önemli bir yere sahip. Anadolu'nun ticari imkanları oldukça fazlaydı. Bu durum bize panayırların neden bu kadar sıklıkla kurulduğunu açıklayabilir.

1.Pehlivanköy Pavli Panayır

Pehlivanköy Sonbahar Panayırı, Trakya'da Çatalca'da düzenlenen panayırla birlikte günümüze ulaşmayı başaran son iki panayırdan en büyüğüdür. İsmi Pehlivanköy'ün eski adından alıyor. Pavli İsmi geçmişte bu bölgede çoğunlukla göçmen Pomakların yaşıyor olmasından geliyor. İlk olarak 1910 yılında ve 107 yıldır aralıksız olarak düzenlenen panayırın kendine has bir özelliği de, şimdiye kadar daima Eylül ayının 18' inde başlayıp 5 gün sürmesidir. Bu özellik günümüz şartlarında artık rafa kaldırılmıştır. Bunun yerine, çok özel bir durum olmadıkça Eylül ayının üçüncü haftasına denk düşen perşembe günü panayır başlar, dördüncü gecesine rastgelen Pazar gecesine coşkulu bir şekilde kapanışı yapar.1970'li yıllara kadar panayır, “Pehlivanköy Sonbahar Ve Emtia Panayırı” olarak adlandırılmıştır. İnsanlar burada hayvanlarını sergiler ve güzelliklerini yarıştırdı. Bir de hayvan korteji yapıp yürütülürdü. Bunlara sembolik olarak panayır bir hayvan satışı yapılması ile başlıyor. Bölgenin önde gelen isimleri ya da kuruluşları bir hayvan satın alıyor ve eğlence başlıyor. Panayır alanının bir kısmında da hala hayvan ticareti yapılıyor; ancak hayvanlar pişmiş bir şekilde satışa sunuluyor. Panayırı da farklı kılan kuzu çevirmenin yoğun olması.

Panayır tren yolunun hemen karşısında bulunan, Ergene nehri kıyısındaki geniş çayırılıkta kuruluyor. Panayır her ne kadar Romanların baskın tekelinde gibi düşünülse bile, aslında durum pek de böyle değildir. Romanlar genellikle lunapark bölümünde, kendilerine has eğlence anlayışlarıyla panayırın eğlence ayağını diri tutuyorlar. Pomaklar ise işin ticaret kısmından sorumlular.

Sonuç olarak, eskiden ticaret merkezi olarak organize edilen pavli panayırını günümüzde eğlence merkezi haline gelmiştir. Marmara bölgesinin her yerinden ziyaretçi gelmektedir. Sergi kuran katılımcılar da genellikle bu bölgedendir ve panayır dışarısında kendi araçlarında konaklamaktadırlar.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Tablo 1'de anket görüşmesi yapılan katılımcıların cinsiyet, yaş ve yaŐadıkları Őehre göre dağılımları incelenmiştir.

Tablo 1. Demografik zellikler

Cinsiyet		%
Erkek		63,3
Kadın		36,7
Toplam		100,0
YaŐadığınız Şehir		%
Tekirdağ		55,0
Kırklareli		33,3
Edirne		11,7
Toplam		100,0
Yaş		%
19-35		38,4
36-45		31,7
48-65		30,0
Toplam		100,0

Tablo 1'e göre katılımcıların %63,3'n erkek, %36,7'sini ise kadınlar oluŐurmaktadır. Anket görüşmesi yapılan kişilerin %55,0'i Tekirdağ, %33,3' Kırklareli ve %11,7'si Edirne ilinde yaşamaktadırlar. Katılımcıların 19-65 yaş aralığında oldukları tespit edilmiştir. Yaş grupları incelendiğinde katılımcıların %38,4' 19-35, %31,7'si 36-45, %30,0'unun ise 48-65 olduğu belirlenmiştir. Buna göre 19-35 yaş aralığındaki kişilerin sayısının diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Trakya Bölgesinde düzenlenen organizasyonlara katılım oranları incelendiğinde (Tablo 2) en fazla katılım oranı olan organizasyon Kırkpınar, Tekirdağ Kiraz Festivali ve Pehlivan köy Pavli Panayırı Şeklinde sıralanmaktadır. Pehlivan köy küçük bir ilçe olmasına rağmen son yıllarda Pavli panayırı oldukça adını duruymuŐtur. Diğer yandan en eski ve geleneksel etkinliklerden biri olması da Kırkpınar'dan sonra yer almasına neden olmuştur.

Tablo 2. Trakya Bölgesinde düzenlenen organizasyonlara katılım

	%
Ayçiçek Festivali	10
Kiraz Festivali	25
Pavli Panayırı	15
Edirne Kırkpınar	20
Çorlu Tarım Fuarı	8
Karaevli Tarım Fuarı	5
Lüleburgaz Tarım Fuarı	11
Babaeski Kültür festivali	12
Alpullu Şeker Festivali	5
Malkara Tarım ve Hayvancılık	12

Bölgede organizasyonlara katılma amacı incelendiğinde (Tablo 3) katılımcıların %70,0'i eğlence nedeniyle katıldıklarını belirtmişlerdir. Ticaret nedeniyle katılanların oranı %18,3, bilgi edinme nedeniyle katılanların oranı ise %11,7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3. Organizasyonlara katılma amacı

	%
Eğlence	70,0
Ticaret	18,3
Bilgi Edinme	11,7
Toplam	100

Araştırma bölgesinde düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonlarının süresi yeterlidir yargısı hakkındaki düşüncelerini; katılımcıların “kesinlikle katılmıyorum (1)” ile “kesinlikle katılıyorum (5)” şeklinde belirtmeleri istenmiştir. Katılımcılar sürenin yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir (Tablo 4).

Tablo 4. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun süresi yeterlidir

	%
Kesinlikle katılmıyorum	0
Katılmıyorum	1,7
Kararsızım	5,0
Katılıyorum	71,7
Kesinlikle katılıyorum	21,7
Toplam	100

Bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonlarının tarihi konusunda katılımcıların %83,3'ü tarihlerin uygun olduğunu düşünmektedirler (Tablo 5).

Tablo 5. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun tarihi uygundur

	%
Kesinlikle katılmıyorum	1,7
Katılmıyorum	1,7
Kararsızım	13,3
Katılıyorum	65,0
Kesinlikle katılıyorum	18,3
Toplam	100

Anket görüşmesi yapılan katılımcıların bu tür organizasyonların sosyal ihtiyaçları karşılama düzeyi ile ilgili görüşleri Tablo 6'da incelenmiştir. Katılımcıların %25,0'i bu konuda kararsız olduklarını belirtmekle birlikte olumlu yönde görüş bildirenlerin oranı % 51,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 6. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu sosyal ihtiyaçları karşılar

	%
Kesinlikle katılmıyorum	8,3
Katılmıyorum	15,0
Kararsızım	25,0
Katılıyorum	28,3
Kesinlikle katılıyorum	23,3
Toplam	100

Bölgede düzenlenen fuar, festival ve panayır organizasyonlarının ekonomik ihtiyaçları karşılaması ile ilgili düşünceleri incelendiğinde (Tablo 7), olumlu görüş bildirenlerin oranı diğerlerinden daha yüksek olsa da, kararsızların oranı da %35,0 gibi yüksek oranda belirlenmiştir.

Tablo 7. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu ekonomik ihtiyaçları karşılar

	%
Kesinlikle katılmıyorum	1,7
Katılmıyorum	8,3
Kararsızım	35,0
Katılıyorum	43,3
Kesinlikle katılıyorum	11,7
Toplam	100

Bölgede düzenlenen bu tür organizasyonların bölgenin kültürünü yansıtması ile ilgili görüşleri Tablo 8'de incelenmiştir. Katılımcılar fuar, festival ve panayır gibi organizasyonların bölge kültürünü yansıtması konusunda olumlu yönde görüş belirtmişlerdir; fakat bu konuda kararsızların oranı da oldukça fazladır (%26,7).

Tablo 8. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu bölgenin kültürünü yansıtır

	%
Kesinlikle katılmıyorum	6,7
Katılmıyorum	11,7
Kararsızım	26,7
Katılıyorum	30,0
Kesinlikle katılıyorum	25,0
Toplam	100

Anket görüşmesi yapılan katılımcıların, organizasyonların bölgenin ekonomik yapısını yansıtması konusundaki düşünceleri incelendiğinde (Tablo 9), katılımcıların %66,7'si organizasyonların bölgedeki ekonomik yapıyla doğru orantılı olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 9. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu bölgenin ekonomik yapısını yansıtır

	%
Kesinlikle katılmıyorum	1,7
Katılmıyorum	1,7
Kararsızım	30,0
Katılıyorum	41,7
Kesinlikle katılıyorum	25,0
Toplam	100

Tablo 10'da fuar, festival ve panayır organizasyonlarına katılan katılımcıların, bu faaliyetlerin yapıldıkları alanın uygunluğu konusundaki yargıya katılma dereceleri incelenmiştir. Katılımcılar organizasyonların yapıldığı mevcut alanların uygunluğu konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir.

Tablo 10. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun yapıldığı alan uygundur

	%
Kesinlikle katılmıyorum	6,7
Katılmıyorum	11,7
Kararsızım	21,7
Katılıyorum	30,0
Kesinlikle katılıyorum	30,0
Toplam	100

Katılımcılar organizasyonlara gelenlerin genellikle bu bölgede yaşayan kişiler olduğu konusunda net bir görüş ortaya koymamışlardır. Bu yargıya katılanlar ile katılmayanlar yaklaşık aynı oranda tespit edilmiştir. Kararsız olanların oranı da bu konuda net bir fikir olmadığını göstermektedir (Tablo 11).

Tablo 11. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyona gelen katılımcılar genellikle bölge içindedir

	%
Kesinlikle katılmıyorum	5,0
Katılmıyorum	33,3
Kararsızım	23,3
Katılıyorum	36,7
Kesinlikle katılıyorum	1,7
Toplam	100

Anket görüşmesi yapılan katılımcıların organizasyonların amacına ulaştığı konusundaki düşünceleri Tablo 12’de incelenmiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı fuar, festival ve panayır gibi organizasyonların yapılma amacına uygun şekilde düzenlendiğini düşünmektedirler.

Tablo 12. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu amacına hizmet eder

	%
Kesinlikle katılmıyorum	3,3
Katılmıyorum	1,7
Kararsızım	11,7
Katılıyorum	73,3
Kesinlikle katılıyorum	10,0
Toplam	100

Tablo 13’de bu tür organizasyonların katılımcıların ekonomik beklentilerini karşılaması konusundaki düşünceleri incelenmiştir. Katılımcıların %55,0’i ekonomik beklentilerinin karşılandığını düşünmekte iken, yaklaşık %40,0 gibi yüksek bir oranı da bu konuda fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 13. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonu ekonomik beklentilerinizi karşılar

	%
Kesinlikle katılmıyorum	3,3
Katılmıyorum	3,3
Kararsızım	38,3
Katılıyorum	38,3
Kesinlikle katılıyorum	16,7
Toplam	100

Katılımcılara bölgede düzenlenen bu tür organizasyonların müşteri potansiyeli iyi olup olmadığı konusundaki düşünceleri sorulduğunda, katılımcıların yaklaşık %65'i bu konuda olumlu yönde görüş bildirmişlerdir (Tablo 14).

Tablo 14. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun müşteri potansiyeli iyidir

	%
Kesinlikle katılmıyorum	0
Katılmıyorum	11,7
Kararsızım	23,3
Katılıyorum	33,3
Kesinlikle katılıyorum	31,7
Toplam	100

Anket görüşmesi yapılan katılımcıların katıldıkları organizasyonlara tekrar katılıp katılmayacakları konusundaki düşünceleri sorulduğunda (Tablo 15), katılımcıların %83,3 gibi yüksek bir oranı tekrar katılma konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu da katılımcıların organizasyonlardan beklentileri konusunda tatmin olduklarını göstermektedir.

Tablo 15. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyona tekrar katılım

	%
Kesinlikle katılmıyorum	0
Katılmıyorum	1,7
Kararsızım	15,0
Katılıyorum	55,0
Kesinlikle katılıyorum	28,3
Toplam	100

Araştırma bölgesinde düzenlenen fuar, festival ve panayır gibi organizasyonları düzenleyen yetkili kurumların hizmet kalitelerinin yeterliliği konusunda katılımcıların düşünceleri incelendiğinde (Tablo 16); katılımcıların %66,6'sı hizmet kalitesinin yeterli olduğunu düşünmektedirler. Bu konuda kararsız olanların oranı %26,7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 16. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunda yetkili olan kurumun hizmet kalitesi yeterlidir

	%
Kesinlikle katılmıyorum	1,7
Katılmıyorum	5,0
Kararsızım	26,7
Katılıyorum	53,3
Kesinlikle katılıyorum	13,3
Toplam	100

Tablo 17'de araştırma bölgesinde düzenlenen organizasyonların reklam yoluyla halka ulaşılabilirliği incelenmiştir. Katılımcılar organizasyonlar hakkında yapılan tutundurma faaliyetlerinin halka ulaşılabilirliği konusunda yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda kararsızların oranı da %25,0 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 17. Bulduğunuz bölgede düzenlenen fuar, festival, panayır organizasyonunun reklam yoluyla halka ulaşılabilirliği yeterlidir

	%
Kesinlikle katılmıyorum	5,0
Katılmıyorum	8,3
Kararsızım	25,0
Katılıyorum	30,0
Kesinlikle katılıyorum	31,7
Toplam	100

Anket sonuçlarını organizasyon bazında değerlendirecek olursak çıkan sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Hayrabolu Ayçiçeği Festivali

Yapılan anket sonuçlarına göre festivale bilinçli katılım 19-60 yaş arasındır. Katılımcılar organizasyonun genel olarak sosyal ihtiyaçları karşıladığını fakat ekonomik ihtiyaçlar konusunda bölgenin ekonomik yapısını yansıttığını fakat kültür özelliklerini taşımadığını söylüyor. Reklam ve halka ulaşılabilirlik açısından yetersiz olan festival beklentileri tam olarak karşılamıyor.

-Tekirdağ Kiraz Festivali

Yapılan anket sonuçlarına göre festivale bilinçli katılım 19-60 yaş arasındır. Katılımcıların %30 u organizasyonun genel olarak sosyal ve ekonomik ihtiyaçları karşıladığını fakat %70'i ekonomik ihtiyaçları karşılama konusunda yetersiz olduğunu söylüyor. Sahil dolgu alanında olan etkinliğe Katılım genellikle bölge il ve ilçelerden ve katılımcılar alana ulaşım açısından memnuniyeti dile getiriyorlar. Yapılan araştırmalar sonucunda katılımcıların % 83'ü organizasyonun hizmet kalitesinin iyi olduğunu gösteriyor.

- Pehlivanköy Pavli Panayırı

Yapılan anket sonuçlarına göre panayıra bilinçli katılım 19-60 yaş arasındır. Katılımcılar genel olarak organizasyonun bölgenin kültür ve ekonomik yapısını yansıttığını söylüyor. Ve katılımcıların %100 ü etkinliğin halka ulaşılabilirliği ve kalitesinin iyi olduğunu söylüyor. Katılım genellikle Trakya bölgesi il ve ilçelerindedir.

-Edirne Kırkpınar

Yapılan araştırmalara göre katılım genellikle yurtiçi ve yurtdışı her bölgeden oluyor. Katılım yaş aralığı 19-65 yaş arası. Katılımcılar organizasyon bölgenin kültürel ve ekonomik yapısını yansıttığını söylüyorlar. Organizasyon halka ulaşılabilirliği açısından iyi ve beklentileri karşılar nitelikte. Katılımcıların %100'ü müşteri potansiyelinin oldukça iyi olduğunu söylüyor.

-Çorlu Tarım Fuarı

Yapılan araştırmalara göre bilinçli katılımın genel olarak 19-60 yaş arası ve genellikle erkek katılımcıların yoğun olduğunu gösteriyor. Fuar sosyal beklentileri karşılamıyor fakat ekonomik beklentileri karşılayacak nitelikte. Katılımcıların %100'ü bölgenin ekonomik yapısını yansıttığını fakat kültürel yapısını yansıtmadığını söylüyor. Organizasyona katılım yoğun ve genellikle Marmara bölgesinde yakın il ve ilçelerden.

-Karaevli Tarım Fuarı

Yapılan anket çalışması fuara katılımın 19-60 yaş arası ve genel olarak erkek katılımcılardan oluştuğunu gösteriyor. Fuarın sosyal beklentileri tam olarak karşılayacak nitelikte değil ekonomik beklentileri karşılayacak nitelikte olduğunu

gösteriyor. Katılımcılar genel olarak bölgenin kültür ve ekonomik yapısını yansıttığını söylüyor. Halka ulaşılabilirliği açısından iyi ve katılım genellikle yurtiçi ve yurtdışı bölgelerden yapılıyor.

-Lüleburgaz Tarım Fuarı

Yapılan araştırmalar a göre katılım genel olarak 19-60 yaş arası ve Trakya bölgesi çevre il ve ilçelerden. Organizasyon bölgenin kültürel ve ekonomik özelliklerini yansıtıyor. Ekonomik beklentileri karşılayacak nitelikte organize edilmiş. Katılımcılar organizasyonun Halka ulaşılabilirliği açısından iyi olduğunu söylüyor.

-Babaeski Tarım Fuarı

Yapılan anket sonuçları etkinliğin bölgenin ekonomik ve kültürel yapısını yansıttığını gösteriyor. Katılım genel olarak 19-65 yaş arası. Daha çok sosyalleşme amacına hizmet eden organizasyona katılım daha çok sınır il ve ilçelerden. Bölge halka ulaşılabilirliği açısından oldukça iyi bir organizasyon olduğunu gösteriyor.

-Alpullu Şeker Festivali

Yapılan anket çalışması sonucunda organizasyona katılım 15-60 yaş arası. Bölgenin ekonomik yapısını yansıtan etkinliğe katılım genel olarak bölge içerisinden ve çevre ilçelerden. Ekonomik ihtiyaçların dışında daha çok sosyal amaçlara hizmet eden bir etkinliğin reklam yoluyla halka ulaşılabilirliği iyi değil.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Genel olarak yargılar incelendiğinde; katılımcıların %63,3'ünü erkek, %36,7'sini ise kadınlar oluşturmaktadır. Anket görüşmesi yapılan kişilerin %55,0'i Tekirdağ, %33,3'ü Kırklareli ve %11,7'si Edirne ilinde yaşamaktadırlar. Katılımcıların 19-65 yaş aralığında oldukları tespit edilmiştir. Yaş grupları incelendiğinde katılımcıların %38,4'ü 19-35, %31,7'si 36-45, %30,0'unun ise 48-65 olduğu belirlenmiştir. Buna göre 19-35 yaş aralığındaki kişilerin sayısının diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Trakya Bölgesinde düzenlenen organizasyonlara katılım oranları incelendiğinde en fazla katılım oranı olan organizasyon Kırkpınar, Tekirdağ Kiraz Festivali ve Pehlivan köyü Pavli Panayırı şeklinde sıralanmaktadır. Pehlivan köyü küçük bir ilçe olmasına rağmen son yıllarda Pavli panayırı oldukça adını duyurmuştur. Diğer yandan en eski ve geleneksel etkinliklerden biri olması da Kırkpınar'dan sonra yer almasına neden olmuştur.

Bölgede organizasyonlara katılma amacı incelendiğinde katılımcıların %70,0'i eğlence nedeniyle katıldıklarını belirtmişlerdir. Ticaret nedeniyle katılanların oranı %18,3, bilgi edinme nedeniyle katılanların oranı ise %11,7 olarak tespit edilmiştir. Sosyal faaliyet ihtiyaçlarına cevap verme konusunda, katılımcıların %25,0'i bu konuda kararsız olduklarını belirtmekle birlikte olumlu yönde görüş bildirenlerin oranı % 51,6 olarak tespit edilmiştir.

Diğer taraftan bölgede düzenlenen fuar, festival ve panayır organizasyonlarının ekonomik ihtiyaçları karşılama ile ilgili düşünceleri ele alındığında olumlu görüş bildirenlerin oranı diğerlerinden daha yüksek olsa da, kararsızların oranı da %35,0 gibi yüksek oranda belirlenmiştir.

Organizasyonlar öncelikle eğlence amaçlı ve daha sonra bilgi edinme ve ticaret amaçlı yapılmaktadır. Türkiye, düzenlenen yerel etkinlik ve festival sayıları bakımından oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Bu tür etkinliklerin tüm yıla ve farklı bölgelere yayılması bölgesel/yerel kalkınma açısından adeta bir fırsattır. Panayır ve festivallerin Trakya Bölgesi'nde hem turizmi hem de ticari potansiyeli hareketlendirdiği görülmektedir.

Bu kapsamda, bölgenin ve ilçelerin tanıtılmasında önemli bir araç olan panayır ve festivaller bulunulan şehrin kültürel kimliğinin ortaya konulması ve tanıtılmasını amaçlamaktadır ve geliştirilmelidir. Festival ve fuarlar sadece bir eğlence alanları olmayıp yörenin ekonomik yapısına katkı sağlayan önemli bir özelliği de barındırmaktadır.

Ayrıca bölgede festival ve panayırlarla ilgili konferanslar ve paneller düzenlenerek organizasyonların daha ciddi ve çekici olması, basın ilgililerin ilgi odağı haline gelmesi sağlanabilir. İlgili kurum ve kuruluşlar öncelikle bu eksiklikleri gidermelidir.

Alınması gereken önlemlerden bir diğeri ise yurt dışı tanıtımların etkili yapılabilmesidir. Bu amaçla yerel yönetimler Uluslararası fuarlara katılarak karşılıklı olarak bilgi birikimi ve sermaye akışı sağlamalıdır ve bu uygulamaları pratikte yöreye entegre etmelidir.

Yerel esnaf bu organizasyonların en önemli yapı taşlarından biridir ve öncelik verilmelidir. Sergi yerlerinin kiralanması noktasında ise uygun fiyatlandırmaya gidilmelidir ve yerel esnafa ağırlık verilmelidir. Zira bu uygulama özellikle de küçük ölçekli esnafın varlığını sürdürülebilmesi için önemlidir. Ayrıca organizasyonların yerel ekonomiye doğrudan bir katkı yapabilmesi için de oldukça önemlidir. Bölgeden elde edilen verilerde bu tür organizasyonların katılımcıların ekonomik beklentilerini karşılaması konusundaki düşünceleri incelenmiştir. Katılımcıların %55,0'i ekonomik beklentilerinin karşılandığını düşünmekte iken, yaklaşık %40,0 gibi yüksek bir oranı da bu konuda fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir.

Bu gibi organizasyonlarda yöresel ürünler ve geleneksel el sanatı içeren ürünlerin sergilenmesi ve tanıtılması kısaca yerelliklerin ön plana çıkartılması önerilmektedir. Ayrıca yöreye özgü ürünler festivalde öne çıkartılmalıdır. İl ve ilçelerde bulunan kültürel varlıkların çevre düzenlemeleri bitirilerek ulaşım ve tesis gibi alt yapılarının tamamlanması oldukça önem taşımaktadır. Ziyaretçilere bölgeyi tanıtan rehberlik hizmetleri de sunulmalıdır. Bu konu ile ilgili görüşler ele alındığında; Anket görüşmesi yapılan katılımcıların, organizasyonların bölgenin ekonomik yapısını yansıtması konusundaki düşünceleri %66,7'si organizasyonların bölgedeki ekonomik yapıyla doğru orantılı olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Bu merkezlerde konaklama olanakları oldukça kısıtlıdır. Otellerin, turistik restoran ve sosyal donatı alanlarının bölgeye kazandırılması festival ve panayırın geleceği ve gelişimi bakımından faydalı olacaktır. Diğer yandan panayır ve festivallere katılımın zamanla yüksek olabileceği öngörülerek ilçelerde otopark vb. alt yapı ve üst yapı buna göre planlanmalı ve geliştirilmelidir.

Sonuç olarak Trakya bölgesinde düzenlenen festival-fuar-panayır organizasyonlarına katılımı en yüksek olanlar bahsettiğimiz bu organizasyonlardır. Küreselleşen dünya sanayi ve teknolojinin hızlı gelişiminin yanında tanıtımın vazgeçilmez olması ve bunun yanında aracı bir organizasyon olan fuarlara gereken önemin verilmesi konusunda vurgu yapıyor. Festival ve panayırlar ise bu gelişimin sınırlandırdığı sosyalleşme ihtiyacının en büyük dinamikleri haline gelmiştir. Kültürel paylaşımların bolca yaşandığı etkinliklere gereken önemin verilmesi gelenek-göreneklerin kaybolmaması açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

<http://aregem.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/31130,fahriyildirimpdf.pdf?0>

http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/halkla_iliskiler/moduller/fuarcilik.pdf

<http://kirkpinar.org/tarihce>

<http://www.haberler.com/trakya-nin-bir-asirlik-eglencesi-pavli-8801337-haberi/>

<http://www.haberler.com/trakya-nin-bir-asirlik-eglencesi-pavli-8801337-haberi/>

<http://www.ilkeraykan.com/?pnum=38&pt=TEK%C4%B0RDA%C4%9E+K%C4%B0RAZ+FEST%C4%B0VAL%C4%B0>

<http://www.nkfu.com/panayir-nedir-tarih-boyunca-panayirlar/>

<http://www.tarimteknolojigunleri.com/tr/>

Mehmet ünsaldı “Fuarçılık ve türkiye’de fuarçılıkla ilgili faaliyetler”

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı/ Edirne İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü kaynakları